

Erfaringer med kystsonoplanlegging i Norge

Knut Bjørn Stokke, NIBR

Hva foredraget baseres på:

- Vurdering av kommunal kystzoneplanlegging (FHF)
- Regional kystzoneplanlegging – et redskap for integrert kystzoneforvaltning (NFR)
- Planlegging og vern i sjø (NFR)

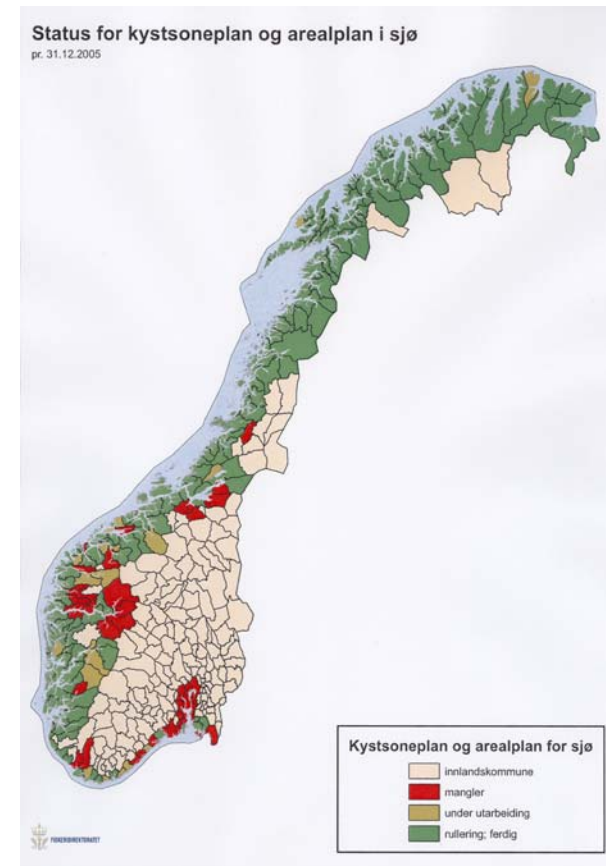

Kommunal kystsonoplanlegging

- Kommunene – den sentrale planmyndighet etter PBL
- Politisk styrt og krav til medvirkning
- Statlige fagorgan har rett og plikt til å samarbeide i planleggingen - innsigelseskompetanse
- Planlegging i sjø ut til grunnlinjen fra 1989
- Økt behov for å se sjø og land i sammenheng
- Planformål i sjø: Ferdsel-, fiske-, akvakultur-, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon med en eller flere av de nevnte arealbrukskategoriene
 - Ikke hjemmel til å vedta planbestemmelser
 - Ikke hjemmel til å differensiere ulike typer akvakultur

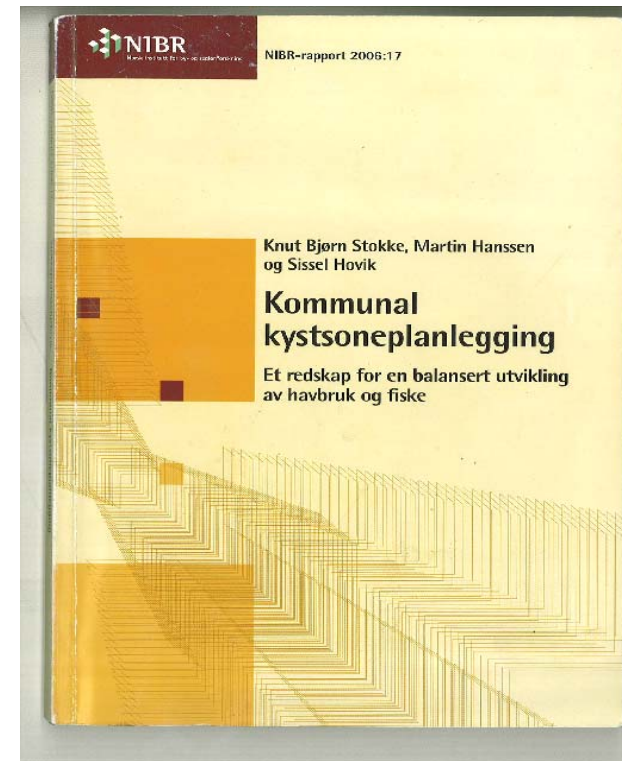
Planstatus i kystsonen

- 2005: 82 % av Norges kystkommuner har kystsoneplan
- Utviklingen i oppdrett vært den viktigste drivkraften
 - Tilrettelegge for næringen
 - Avklare konflikter
- Kommunedelplan
- Integrert sjøområdene i kommuneplanens arealdel

Vurdering av kommunal kystsonoplanlegging

- Casestudie i 15 kommuner, som dekker alle Fiskeridirektoratets 7 regioner
- Gjennomgang av forskningsstatus og avgjorte innsigelsessaker
- Intervjuer
 - Fiskeridir. regionkontor
 - Fylkesmann,
 - Fylkeskommune
 - FHL regionalt
 - Norges Fiskarlag regionalt
 - Noen kommuneplanleggere og lokale fiskere og oppdrettere
- Gjennomgang av plandokumenter og dokumenter fra planprosesser (høringsuttalelser, m.m.)

Er tilgjengelig på www.nibr.no

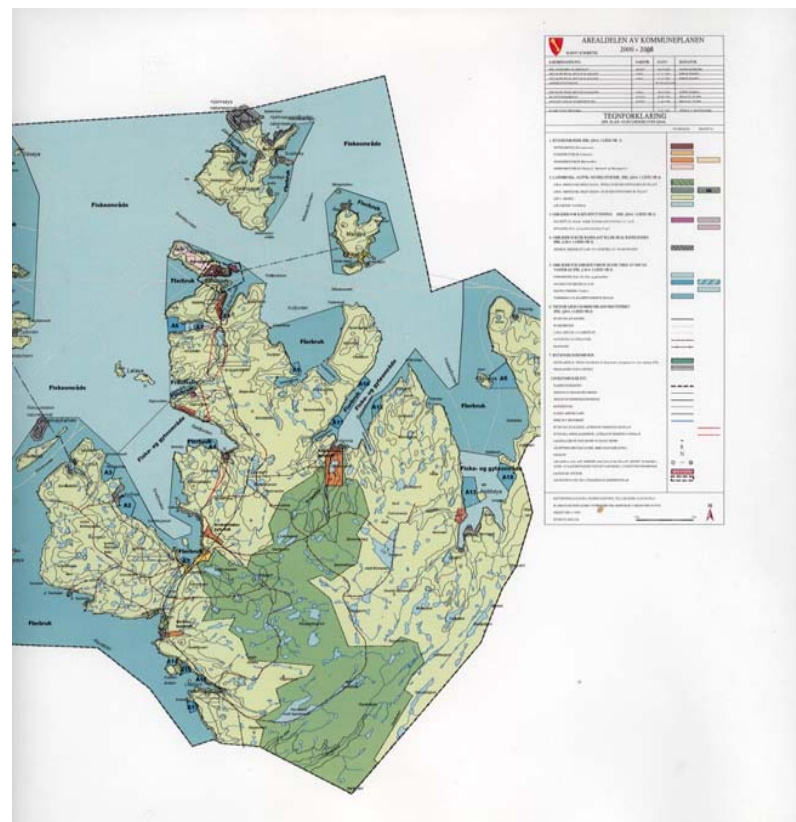
Erfaringer med planprosessene

- Store variasjoner i hvordan planprosessene legges opp og grad av deltakelse
- Representanter for fiskere og oppdrettere har deltatt aktivt i mange planprosesser, og ofte langt utover PBLs minstekrav til medvirkning
 - Bidrar med avgjørende kunnskap for planlegging i sjø
- Fiskeridirektoratets regionkontorer en sentral aktør
- Representanter for andre interesser enn fiske og oppdrett har deltatt i mindre grad
- Variasjoner i formell og utformell deltakelse

Analyse av planinnhold

- Høyest omfang av uplanlagte sjøarealer i de nordligste arealene
- En tendens til større A-områder på plankartet, eller flerbruksområder hvor A inngår (NFFFA-områder)
- En tendens til flere og større fiskeområder på plankartet, særlig i nord
- Enighet om differensiering av akvakultur flere steder

Planlegge for hvor oppdrett bør finne sted eller planlegge for hvor oppdrett ikke bør finne sted pga. konflikter med andre interesser?

Kystsoneplanleggingens resultater

- I stor grad ivaretatt fiskeri- og havbruksnæringens både i planprosess og i planinnhold, med unntak fra Vest-Agder til svenskegrensen
- Oppdrettsnæringen har ellers fått større gjennomslag over tid med større A-områder og større NFFFA-områder
- Større bevissthet om kystsoneplanlegging som redskap for å ivareta kystfiskernes arealbehov
- Kystsoneplanlegging et godt redskap for å samordne fiske og oppdrett, særlig i nord
- Fremdeles utfordringer i å integrere andre interesser som naturvern, friluftsliv, turistnæringen m.m. i planprosessen
- Tettere bånd mellom kystsoneplanleggingen og konsesjonsbehandlinger etter oppdretsloven/akvakulturloven
- Behov for interkommunal kystsoneplanlegging – men lovende initiativ i Troms

Konklusjoner

- Den kommunale kystzoneplanlegging kan fungere som et godt redskap for en integrert forvaltning og balansert utvikling i kystsonen
- Kystzoneplanleggingen har i stor grad ivaretatt fiskeri- og havbruksnæringen både i planprosess og planinnhold, med unntak av området fra Vest-Agder til svenskegrensen
- Kystzoneplanleggingen har fungert godt for å balansere hensynene til kystfiskeriene og oppdrettsnæringen, men flere steder gjenstår det en del når det gjelder integrering av andre interesser
- Det er blitt bedre samordning mellom kommuner og regionale myndigheter, og mellom ulike regionale aktører i kystzoneplanleggingen
- Kommunal kystzoneplanlegging er et fleksibelt redskap for kommunene når det gjelder utforming og detaljeringsgrad, som kan og bør tilpasses ulike plansituasjoner

Erfaringer med fylkeskommunal kystsonoplanlegging

- Studie av fylkeskommunale planstrategier i kystsonen, har det bidratt til mer integrert kommunal kystsonoplanlegging?
- Studie av
 - Hordaland
 - Sør-Trøndelag
 - Troms

Regionale planstrategier kan bety en forskjell...

- ... er mulig selv i mangel av ”harde” virkemidler
- Hordaland og Sør-Trøndelag har lyktes best, med to forskjellige strategier
- Sør-Trøndelag: en tilretteleggingsstrategi
- Hordaland: en pådriverstrategi
- Fellesnevnerne:
 - Forpliktende samarbeid med andre aktører
 - Ikke kun fokus på planprosessen fram til planvedtak, strategier for oppfølging
 - Flexibilitet i valg av strategier og løsninger, må ”pensles ut” i nært samarbeid med de involverte